Obecné noviny, ročník I. – č. 1/ 2019 – vydáva Obec Jamník

Jamníčan

Prvých 100 dní vo funkcii, alebo „čo sa deje na obecnom úrade“

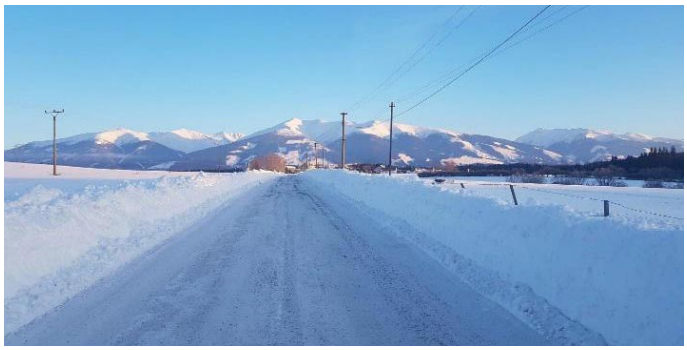
Hovorí sa, že za prvých 100 dní sa máte v novej práci, alebo na úrade zoznámiť s prostredím a vecami, ktoré Vám bude treba postupne riešiť, zžiť sa s kolektívom a aklimatizovať sa na novom mieste. My sme tak trošku skočili do problematiky našej obce rovnými nohami. Hneď na druhý deň po prevzatí funkcie perinbabka ukázala, čo v nej je. Snehová nádielka nám urobila menší škrt cez rozpočet, aj keď lyžiarom dopriala užiť si nádhernú zimnú sezónu. Z pohľadu obce to už tak ružovo nevyzeralo. Vzhľadom na nezazmluvnenú zimnú údržbu a nezabezpečený posypový materiál sme spolu s lopatou v ruke a telefónom na uchu vybavovali všetko, čo bolo treba. Snehu však pribúdalo a síl odbúdalo. Vzhľadom na novú legislatívu, bola povinnosť odhŕňať aj chodníky a tak sme aj vďaka súkromnej technike - snehovej fréze a odhodlaniu niektorých občanov niekoľkokrát odhrnuli chodníky. Neudržateľný stav snehovej prikrývky však spôsobil, že okolité obce vyhlásili kalamitný stav, ale my, aj vďaka šikovným rukám dobrovoľníkov, sme to zvládli vlastnými silami. Aj keď to nebolo v plnom rozsahu požadovanej údržby, boli sme radi, že nás úplne nezasypalo.

To čo nám robilo vrásky na čele, deťom prinieslo obrovskú radosť - snehové bunkre a kopy snehu na šmýkačky a sánkovačku, ale aj vybudovaná ľadová plocha pre korčuliarov. A tak ruka v ruke s radosťami aj problémami zimy sme postupovali ďalej.

Popri nezazmluvnenej zimnej údržbe nás čakalo predvianočné vyjednávanie s elektrárňami a plynárňami o nových cenách a možnosti dohodnúť aspoň s niekým rozumnú cenu. Postupovali sme rýchlym tempom aj v prípade elektronizácie. Vybavili sme mandátny certifikát, aby obecný úrad mohol s organizáciami komunikovať aj prostredníctvom elektronickej schránky a začať aspoň s právnickými osobami riešiť všetku agendu cez nový systém. Sprevádzkovali a vybavili sme všetky potrebné prístupy na „oversi“ portál, keďže od minulého roka platí zákon „stop byrokracii“. Komunikovali sme s kanceláriou vicepremiéra pre elektronizáciu a výsledkom je funkčné pripojenie a splnenie legislatívnej požiadavky. Takže v prípade listu vlastníctva a výpisu z katastrálnej mapy už nemusíte utekať do Liptovského Mikuláša na „kataster“, vieme Vám vytlačiť relevantný dokument aj u nás na OcÚ, či už to budete potrebovať k stavebným konaniam, dedičským konaniam atď.

Popri tejto agende sme si prešli „obecný archív“, keďže je rozdrobený a nemáme vlastný priestor, ktorý by vyhovoval normám, vyčlenili sme miestnosť a dali sme naceniť regálový systém, ktorý by splnil požiadavky archivácie.

Snehová nádielka v obci a ľadová plocha na ihrisku

Na obecnom úrade sa nezaháľalo, uzávierky roku 2018 vrcholili a byrokracia vo verejnej správe nedala pokoj a tak pribúdali kopy papierov s rôznymi štatistikami a prehľadmi takmer pre všetky ministerstvá, ktoré na Slovensku máme. Aby papierovej roboty nebolo málo, prehodnotili sme a prepracovali viaceré smernice a vnútorné predpisy.

Pomedzi to všetko sa intenzívne komunikovalo s Okresným úradom odbor vnútornej správy v L. Mikuláši a chystali sa harmonogramy, zoznamy a robili sa prípravy a školenia komisií potrebné pre prvé a druhé kolo volieb prezidenta SR a volieb do Európskeho parlamentu.

Zvážili sme požiadavky a povinnosti k platnej legislatíve o GDPR (ochrana osobných údajov) a zazmluvnili sme túto službu u prevádzkovateľa našej webovej stránky a aj túto problematiku už máme odborne spravovanú.

Na stole sme mali početné stavebné projekty k vyjadreniu obce, niekoľko žiadostí o drobné stavby, rozpracované plány a rokovania k novej výstavbe IBV „Jamnícka vyhliadka". Zvládli sme kontrolu PPA na už vybudovanú cestu a parkovisko, aby sme mohli požiadať o refundáciu prostriedkov. Riešili sa kalamitné výruby po nálete lykožrúta, ale aj iné žiadosti o výrub a úpravu drevín v obci. Požiadali sme Okresný úrad odbor životného prostredia v L. Mikuláši o pridelenie obce na rozhodnutia pri výruboch, aby sme v budúcnosti, rýchlo, operatívne a hlavne legislatívne správne vedeli riešiť žiadosti obce v tejto oblasti. Mali sme zasadnutie s odborníkmi (krajinná architektka pani Ing. Helena Sarvašová a arborista pán Martin Magyar) k starostlivosti o obecnú zeleň a chceme postupne vyčleniť finančné prostriedky z rozpočtu obce na vypracovanie dokumentácie, ktorá je aj zákonne potrebná, na odbornú starostlivosť o zeleň v našej obci. Tu musím podotknúť, že som veľmi rada, že sa nájdu občania našej obce (ba dokonca zatiaľ len budúci občania našej obce), ktorí chcú a sú ochotní pomôcť, či už vedomosťami v oblasti v ktorej vykonávajú svoju profesiu, alebo pracovnou silou pri zariaďovaní vecí pre chod obce.

Ani v kultúrnej oblasti sme nezaháľali, aj napriek meniacemu sa termínu predvianočného posedenia seniorov, sa nám podarilo túto milú akciu zorganizovať a tak sa potešiť z prítomnosti našich seniorov a poďakovať im, že ich máme a sú nám oporou a inšpiráciou v súkromnom živote, ale aj pri našej práci.

V priebehu februára nás poctil svojou návštevou súbor Atak 9 Dovalovo so svojim divadelným predstavením Hriech.

Ochota a pracovitosť ľudí v kultúrnej oblasti nám pomohla i tento rok pri zorganizovaní už známych Jamníckych fašiangov. Bolo to veľa roboty, ale myslím si, že výsledok stál za to.

Športovci zorganizovali ples športovcov, ktorý mal takisto úspech.

Podali sme projekty na rekonštrukciu verejného osvetlenia, verejného rozhlasu, na výmenu okien a dverí na OcÚ ale aj kultúrnom dome, na inventár a nábytok obecného úradu. Z minulého roka ostávajú projekty na celkovú rekonštrukciu a energetickú efektívnosť kultúrneho domu a obecného úradu a kamerový systém spolu s verejným osvetlením. Tak už nám len ostáva veriť, že peniažky sa nájdu aspoň na jednom ministerstve a niektorý z projektov bude schválený.

V stavebnej oblasti sme ďalej začali rokovať o možnosti renovácie a zatepľovania bytoviek zo ŠFRB. Prešli sme si funkčnosť čističky odpadových vôd a nastolili problematický stav, ktorý nám treba riešiť v nadchádzajúcom období. Vybavili sme prístupy a prehodnotili potrebné materiály na krízové riadenie a civilnú ochranu obce. Spisovali a prehodnocovali sme zoznamy na pridelenie kompostérov.

Posedenie pre seniorov

Divadelný súbor Atak9 z Dovalova sa v Jamníku predstavil hrou Hriech.

Fašiangový sprievod a diváci

Sme aktívni v ZMOS-e, ZMOL-e a ďalších organizáciách, snažíme sa aj touto formou poukazovať na problémy fungovania malých miest a aktívne sa zapájať do činnosti týchto organizácií.

Zaregistrovali sme náš občasník „Jamníčan" a vybavili všetky potrebné povolenia pre vydávanie obecných novín, aby sme mohli aj takouto formou komunikovať s Vami, našimi občanmi a priblížiť Vám dianie v našej obci.

Do nadchádzajúcich mesiacov plánujeme dokončiť archív, prekalkulovať a prichystať projekty pre postupnú rekonštrukciu bytoviek cez ŠFRB, vypracovať projekty na rekonštruk-

ciu miestnych komunikácií. Čakajú nás voľby do Európskeho parlamentu, budeme chystať okresnú hasičskú súťaž Plameň a participovať na celoslovenskom štafetovom behu The run. Aktívne sa chceme zúčastniť plánovaných volieb ZMOS-u. Je potrebné uskutočniť verejné obstarávanie a realizáciu rekonštrukcie hasičskej zbrojnice. Chceme prichystať projekt na rozšírenie ČOV. Radi by sme sa venovali aj možnosti lepšieho fungovania obecnej knižnice a snáď si stihneme užiť aj trochu letného slnka, vody a oddychu, aby sme načerpali novú silu.

Za nami je 1/3 roka a nespočetne veľa vecí, ktoré sme zvládli urobiť, ale taktiež veľa výziev a úloh v nadchádzajúcom období nás len čaká. Chcela by som sa aj touto formou poďakovať našim dobrovoľným hasičom, klubu žien, športovému klubu, Urbárskemu spoločenstvu, ale tiež všetkým, ktorí pomohli či už pri zimnej údržbe, jarnom upratovaní, príprave a realizácii fašiangov, čistení cintorína, či iných činnostiach a pri správe obce. Máme za sebou dosť hektické obdobie. Pri plánovaní a činnostiach obce aj konzervatívny prístup ľudí. Sme malá podhorská dedina, kde každý sused pozná suseda, tak verím, že sa k nám pridá čoraz viac nadšencov a dobrovoľníkov, aj napriek tomu, že každý sme nejakým spôsobom zaneprázdnený a dúfam, že spoločne krok za krokom vybudujeme nielen krajší domov a zveľadíme obec po technickej a materiálnej stránke, ale vybudujeme aj spoločnú fungujúcu komunitu ľudí, ktorí si vedia navzájom pomôcť, poradiť si, ale i spoločne sa zabaviť. Preto prajem nám všetkým veľa zdravia, síl a entuziazmu do ďalšej práce a spoločných projektov v rámci obce, ale i pohodu a spokojnosť v súkromnom živote.

A. V.

Okienko právnych predpisov a noriem

§ Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) je právna norma vydávaná orgánom samosprávy vo veciach územnej samosprávy a prenesenej štátnej správy, ktorá je všeobecne záväzná pre všetky osoby a subjekty pôsobiace na území daného samosprávneho celku. Všetky právoplatné VZN sú zverejnené na stránke obce.

Predpis obce o držbe psa v obci

Obec Jamník vydala v roku 2018 Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) č. 1/2018 o stanovení sumy úhrady za vydanie náhradnej evidenčnej známky pre psa, o ustanovení podrobností o vodení psa, o vymedzení miest, kde je voľný pohyb psa zakázaný a vstup so psom zakázaný a o ustanovení podrobností o znečisťovaní verejných priestranstiev na území obce Jamník z ktorého vyberáme:

Vodenie psov ustanovuje § 4 zákona NR SR č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov v znení neskorších predpisov. Na území obce Jamník je psa možno viesť len na vôdzke uviazanej na obojku alebo na prsnom postroji. Pevnosť vôdzky a jej dĺžka musia byť primerané psovi a situácii tak, aby bolo možné psa ovládať v každej situácii. Vstup so psom, s výnimkou služobných a vodiacich psov, je zakázaný do budov a na pozemky vo vlastníctve alebo dlhodobom nájme obce, ktoré obec využíva na samosprávne činnosti:

a) do budovy obecného úradu a kultúrneho domu
b) do budovy hasičskej zbrojnice
c) do budovy obecnej knižnice
d) do budovy šatní a haly pri futbalovom ihrisku
e) na cintorín

Držiteľ psa alebo osoba vedúca psa je povinná mať pri sebe vhodnú pomôcku alebo vrecúško (igelitové, mikroténové, papierové a pod.) na odstránenie psích výkalov, ktorými pes znečistil verejné priestranstvo a na vyžiadanie osôb oprávnených kontrolou dodržiavania tohto VZN sa pomôckami preukázať. Psie exkrementy sa vhadzujú do komunálneho odpadu. **Za porušenie tohto predpisu môže byť uložená sankcia podľa zákona NR SR č. 282/2002.**

Obyvatelia obce, ktorí vlastnia psa staršieho ako 6 mesiacov, sú v zmysle VZN o daniach povinní oznámiť údaje o psovi na obecnom úrade. Na základe tohto oznámenia im bude vydané rozhodnutie o dani za psa a evidenčná známka pre psa.

Z. S.

Odpady a separácia

V poslednom období nikdy nekončiaca téma odpadov trápi celý svet. V podstate sa ani nečudujeme, že je to celospoločenský problém, keďže všade, kde sa pozrieme, sú plastové obaly, fľaše, krabice, skrátka kopy odpadu. U nás v obci to je presne tak isto. Už každý predškolák v materskej škôlke sa učí, že sklo patrí do zelenej nádoby, papier do modrej a umyté plasty do žltej nádoby. Memorujeme si to a školeniami a kurzami si to stále pripomíname. Človek by povedal, že už nemôže existovať človek na Slovensku, ktorý by sa nestretol s pojmom a procesom separácie odpadov. Aj napriek tomu všetkému máme stále problém dosiahnuť separáciu odpadov aspoň 40%. Je to alarmujúce.

Za posledné obdobie sa zmenila legislatíva týkajúca sa nakladania s odpadmi. Od nového roka je v platnosti zákon č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Obce budú platiť viac, na základe percenta vytriedenia odpadov a keďže služba vývozu a likvidácie odpadu sa podľa zákona nepovažuje za sociálnu službu, obec by mala mať nastavené vlastné nariadenia upravujúce túto oblasť (VZN o odpadoch – obec Jamník VZN 2/2016) tak, aby vybraté finančné prostriedky od občanov pokrývali náklady obce na vývoz a uskladnenie odpadov. Naše percento za minulý rok podľa platného vzorca (príloha č. 2 k zákonu č. 329/2018 Z. z.) je 34,338 %.

$$ÚVKO = \frac{m\,zložka\,1 + m\,zložka\,2 + m\,zložka\,n}{mKO} \times 100\,(\%)$$

$$ÚVKO = \frac{12,44+0,24+16,10+9,92+0,41+1,79+0,0018+0,002+0,350+0,40+0,795+0,033}{7,39+10,84+12,44+0,24+16,10+9,92+0,41+1,79+0,0018+0,002+0,350+0,40+0,795+0,033} \times 100(\%) = 34,338\ \%$$

Položka	Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu	Sadzba za príslušný rok v € . t^{-1}		
		2019	2020	2021
1	<10%	17	26	33
2	10-20%	12	24	30
3	20-30%	10	22	27
4	30-40%	8	13	22
5	40-50%	7	12	18
6	50-60%	7	11	15
7	>60%	7	8	11

To znamená, že z pôvodných 5,04 eur za tonu platené v roku 2018, budeme tento rok platiť 8 eur/t vyvezeného komunálneho odpadu. Poplatok sa zvýšil o cca 50 %. Ak si nedáme záležať na miere odseparovaných zložiek, pocítime to všetci. V prípade, že by percento úrovne vytriedenia odpadu ostalo na rovnakom čísle ako tomu bolo minulý rok, teda na úrovni v kategórii do 40 %, v roku 2020 by obec platila 13 eur/t a v roku 2021 by to už bolo 22 eur/t. To znamená, že v roku 2021 budeme platiť o približne 300 % viac oproti roku 2018, čo by sa malo adekvátne premietnuť do Vašich poplatkov za vývoz a likvidáciu komunálneho odpadu, ktoré platíte obci. V porovnaní hodnoty poplatku to znamená, že minulý rok ste platili za vývoz odpadu 13,17 eur a v roku 2021 pri nezmenených číslach za vývozy a separáciu to môže byť 42 eur.

Preto je veľmi potrebné, aby sme si všetci uvedomili, že vieme ovplyvniť svoje náklady a poplatky aj tým, že zvýšime mieru separovaného odpadu a budeme sa snažiť byť priateľský k našej planéte a spolu s tým aj k našej peňaženke. Pri tejto téme sa musíme pozastaviť ešte pri viacerých problémoch, ktoré má obec pri vývoze TKO, ale aj separovaného odpadu. Spoločnosť Ľupčianka s. r. o. zabezpečuje vývoz odpadu z našej obce. V prípade, že litráž Vašich nádob na TKO je viac ako 110 l, automaticky si účtuje vývoz 2 nádob namiesto jednej. V prípade, že k svojej nádobe položíte ďalšie vrecia s odpadom, spoločnosť si opäť zaúčtuje 2 a viac nádob podľa počtu vriec. Teda obec dopláca za nadmerné vývozy, keďže v poplatku za vývoz komunálneho odpadu počítaný pre občanov, je započítaná len jedna nádoba. Avšak ak by malo platiť, že obec si má svoje náklady premietnuť do poplatkov ako zákon hovorí, všetky nadmerné vývozy by sa mali premietnuť do Vášho poplatku.

Čo sa týka separácie plastov, stáva sa, že tento odpad býva veľmi znečistený, prípadne sa tam nenachádzajú len plasty, ba dokonca spoločnosť Ľupčianka avizovala uhynuté zvieratá vhodené do týchto nádob. V tomto prípade spoločnosť berie celý vývoz odpadu ako komunálny odpad, nezapočíta sa do separovanej zložky a obec musí uhradiť sumu, ako keby sa vyviezol a uskladnil komunálny odpad. Neustále sa trápime s tým, že nádoby na separáciu sú takmer vždy preplnené. Od spoločnosti poskytujúcej zberné nádoby, sú limity nádob počítané na počet obyvateľov. V prípade, že obec potrebuje viac nádob, ako jej vzniká nárok podľa počtu obyvateľov, musí si tieto nádoby zakúpiť za vlastné prostriedky. Preto je potrebné, aby sme plastové fľaše, plechovky a ostatný odpad stlačili, kartónové škatule rozrezali a až tak vhodili do zbernej nádoby. Nemiešali odpad, ktorý tam nepatrí, hlavne nebezpečný odpad. Na obale každého produktu je uvedená značka, ktorá hovorí o tom aký je to odpad, preto je potrebné tomu venovať pozornosť a adekvátne prispôsobiť jeho likvidáciu.

Percento separácie odpadu si obec vie zlepšiť aj potvrdeniami od občanov. V prípade, že odnesiete kovy do zberných surovín, odovzdáte papier a elektroodpad zberovej spoločnosti, mali by Vám vystaviť potvrdenie o prevzatí tohto odpadu, kde uvedú množstvo v kg a pokiaľ toto potvrdenie donesiete na OcÚ, obec si počet kg môže prirátať k svojmu množstvu vyseparovaného odpadu. Menší elektroodpad chce obec sústreďovať v sklade pri Šinkovišti, teda v budúcnosti stačí nahlásiť tento odpad a zamestnanec OcÚ Vám umožní uložiť ho v obecných skladoch. **A. V.**

Kompostéry

Naša obec je súčasťou združenia Čistý Liptov, prostredníctvom ktorého sme sa spolu s okolitými obcami zapojili minulý rok do projektu k získaniu kompostérov. V projekte sme uspeli. Bohužiaľ, počty boli znížené a teda nemáme momentálne kompostér do každej domácnosti. Koncom apríla sme boli vyzdvihnúť 20 ks veľkých 980 l kompostérov a čakáme na dodanie 56 ks menších 800 l kompostérov. Pridelenie kompostéra bude teda v 2 etapách. Prvá bude tento rok v počte kusov, ktoré sme získali z projektu. V ďalšej etape budeme musieť dokúpiť kompostéry pre zvyšné chýbajúce domácnosti. Pravdepodobne tak urobíme až budúci rok, keďže v obecnom rozpočte sme s nákupom kompostérov tento rok nepočítali. Každá domácnosť, ktorej bude odovzdávaný kompostér z tohto projektu, bude musieť podpísať

čestné prehlásenie, že všetok biologicky rozložiteľný kuchynský odpad a ostatný biologicky rozložiteľný odpad z jeho domácnosti bude kompostovať, dá súhlas k prístupu na pozemok v prípade kontroly kompostérov a bude zodpovedný za udržateľnosť projektu 5 rokov, kedy môže byť kedykoľvek skontrolovaný.

A. V.

Šinkovište

Na Šinkovište boli osadené informačné tabule, aby občania boli oboznámení a jednotne vyvážali zelený odpad na presne určené miesto a obec s ním mohla ďalej pracovať, napr. konáre zoštiepkovať, ovocie a trávu skompostovať. Je nám ľúto, že označenie bolo niekoľkokrát poškodené, ale opätovne bolo osadené a dúfame, že bude slúžiť nám všetkým k postupnému skultúrneniu Šinkovišťa.

Šinkovište je „achilovou pätou" obce

Keďže do veľkoobjemových nádob aj napriek usmerneniu pri vstupe do Šinkovišťa pribúdajú nadrozmerné odpady, ktoré nie sú rozobraté na menšie časti a pred vývozom neboli ohlásené na obecnom úrade, odpady, ktoré patria do separovaného zberu (plasty, sklo, papier, kartón atď.), nebezpečný odpad (farby, lieky atď.) a tiež zväčšujúce sa kopy stavebného odpadu, bude musieť obec pristúpiť k uzatvoreniu Šinkovišťa a k zavedeniu otváracích hodín, len vo vybrané dni. Veľkoobjemové kontajnery neboli vyvezené, pretože sa v nich nachádzajú spomínané zložky, ktoré patria do separovaného zberu. Mesto Liptovský Hrádok, vzhľadom na neúnosnú situáciu skládkovania, nevyvezie kontajnery obsahujúce zložky, ktoré je možné vyseparovať. Vzhľadom na chýbajúci personál, tieto kontajnery nemal zatiaľ kto pretriediť, aby nám ich zobrali na vývoz. Preto obec apeluje na všetkých občanov, aby do týchto kontajnerov dávali naozaj len odpad, ktorý nevedia inak zlikvidovať. V prípade veľkoobjemového odpadu ho vždy nahlásiť na obecný úrad. Stavebný odpad môžu občania Jamníka vyviezť na skládku v Liptovskom Hrádku. Nebezpečný a elektroodpad sa minimálne dvakrát do roka vyváža, najbližšie to bude 29. mája.

Spred Šinkovišťa boli vyvezené pneumatiky z automobilov a duše z bicyklov. Obec Jamník nemá zriadený zberný dvor na takýto odpad, preto občanov vyzývame, aby pneumatiky uložili v autorizovaných servisoch, ktoré sú povinné im tento odpad zobrať a zlikvidovať, prípadne využili na to vyčlenené zberné dvory. **A.V.**

Zlepšite aj VY život v obci

Aj Vy viete získať finančné prostriedky na Vaše aktivity a zveľadenie obce. Občan ako jednotlivec, organizácia, združenie alebo komunita ľudí sa vie zapojiť do mimovládnych dotačných projektov, grantov ale aj výziev vyhlasovaných ministerstvami, akčnými skupinami, nadáciami a inými subjektami. Momentálne je v ponuke rôznorodá skladba projektov a grantov ako napr. „Máš nápad? Požiadaj župu o dotáciu", „Spojme sa pre dobrú vec 2019" (Nadácia Orange) atď.

Všetky dostupné projekty by sme postupne chceli zverejňovať na našej webovej stránke. V prípade Vášho záujmu, môžete v spolupráci susedia, záujmové skupiny, organizácie, ale aj jednotlivci vypracovať projekt podľa aktuálnej výzvy, ktorá by Vás zaujala a pomôžete tak k prílevu menších investičných prostriedkov do našej obce a k realizácii Vašich zámerov. S akýmikoľvek problémami pri spracovaní projektu vieme pomôcť a poradiť na OcÚ. **A.V.**

Stavebné úpravy miestnych komunikácií v obci

Našej obci bol poskytnutý nenávratný finančný príspevok z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a Štátneho rozpočtu SR v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014 - 2020 na rekonštrukciu miestnej komunikácie a parkoviska pred Základnou školou internátnou. Celková výška príspevku predstavuje 98 855,55,- €. Realizáciou tohto projektu bolo vybudovaných 193 metrov komunikácie, na ktorej sú osadené žľaby na zber dažďovej vody a kanalizačné potrubie na odvedenie vody do potoka. Parkovisko pri škole bolo rozšírené na 11 parkovacích miest a bolo vybudované jedno miesto pre imobilných vodičov. Na odvedenie dažďových vôd z parkoviska slúži šachta s odlučovačom ropných látok. Ďalej boli opravené spevnené plochy pri kostole a pri obchode v celkovej dĺžke 75 metrov. Stavebné práce sa uskutočnili v druhej polovici roka 2018.

D. Š.

Asfaltovanie odstavných plôch pred kostolom

Upravené parkovisko a prístupová komunikácia ku škole

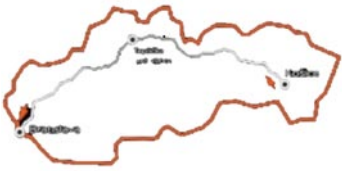

Asfaltovanie odstavných plôch pred obchodom

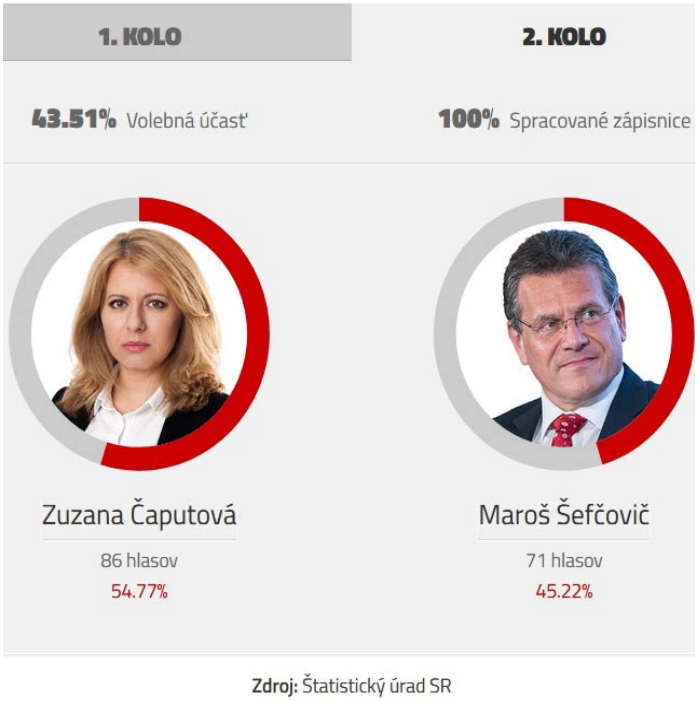
The RUN

Najdlhší štafetový beh na Slovensku povedie opäť aj cez Jamník. Organizátori tohto unikátneho behu nás oslovili so žiadosťou o spoluprácu formou partnerstva spolu s ponukou zostaviť vlastný tím. Tak ako o tomto projekte hovoria jeho tvorcovia: *„THE RUN SLOVAKIA" je prvý interaktívny štafetový beh naprieč celým Slovenskom, ktorého cieľom je prepájať našu rodnú zem od východu až po západ. Beh bude tento rok prebiehať v termíne 14. - 16. júna 2019. THE RUN SLOVAKIA sa vyznačuje viacerými charakteristickými prvkami - dĺžka trate viac ako 500 km tento beh predurčuje na najdlhší, ale hlavne najkrajší v rámci Slovenska. Trať vedie cez desiatky našich významných prírodných, historických a kultúrnych pamiatok, takže bežci môžu na trase objavovať slovenské zákutia a krásy. No a nakoniec to najlepšie – „je to beh, na ktorý žiaden jeho účastník len tak ľahko nezabudne."* Na území našej obce je plánované umiestnenie štafetovej odovzdávky. Viac informácií o tomto projekte nájdete na http://bit.ly/THERUN2019.

Prezidentské voľby SR

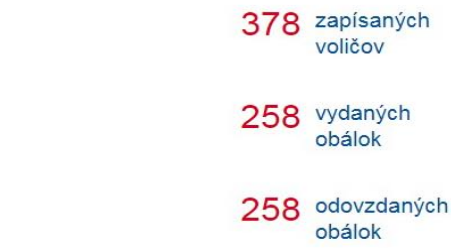

Takto sme volili prezidenta v Jamníku v dvoch kolách

Výsledky komunálnych volieb v roku 2018

Poradie na hlasovacom lístku	Meno	Priezvisko	Politický subjekt	Počet platných hlasov	Podiel platných hlasov v %	Kandidát
6	Alena	Vlčková	NEKA	119	46,66	zvolený
4	Dušan	Španko	NEKA	88	34,50	
3	Zuzana	Spišeková	NEKA	21	8,23	
2	Sandra	Popelářová	NEKA	10	3,92	
5	Eva	Vlašičová	NEKA	10	3,92	
1	Ľubomír	Pleva	NEKA	7	2,74	

Ustanovujúce zastupiteľstvo

Na nedeľu 9. decembra 2018 bolo zvolané ustanovujúce zastupiteľstvo obce, ktoré v zmysle zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí musí byť zvolané do 30 dní od konania volieb (voľby sa konali 10. novembra 2018). Predsedkyňa miestnej volebnej komisie informovala o výsledkoch volieb starostu obce a volieb do obecného zastupiteľstva. Ing. Dušan Španko, odchádzajúci starosta, v príhovore poďakoval všetkým poslancom za ich 4-ročnú prácu pre obec a odovzdal im pamätné plakety. Novozvolenej starostke obce Ing. Alene Vlčkovej po zložení sľubu odovzdal insígnie obce, ďalšie vedenie zastupiteľstva a poprial jej veľa úspechov, dobrých nápadov, entuziazmu a trpezlivosti v tejto funkcii. Poslanci obecného zastupiteľstva zložili do rúk novej starostky sľub a pokračovalo sa v schválenom programe zastupiteľstva.

A. V.

Poslanci obecného zastupiteľstva: Július Dzuriak, Peter Pavkovček, PhDr. Peter Vítek, Ing. Milan Haluška, Pavol Pavkovček a nová starostka Ing. Alena Vlčková

Ing. D. Španko odovzdáva funkciu nastupujúcej starostke Ing. A. Vlčkovej

Odhalenie pamätníka padlým vojakom v 1. svetovej vojne

Päť dní po Dni vojnových veteránov sa v Jamníku zišli obyvatelia obce a pozvaní hostia, aby pri príležitosti 100. výročia ukončenia Veľkej vojny, odhalili pamätník padlým obyvateľom Jamníka na bojiskách prvej svetovej vojny.

Prvá svetová vojna, dobovo nazývaná aj Veľká vojna, si vyžiadala milióny obetí. Z Jamníka padlo na rôznych frontoch tohto konfliktu 23 mužov. Väčšina z nich narukovala ku 67. pešiemu pluku a 9. honvédskemu pluku. Počet narukovaných z Jamníka nie je známy. Ale všetci odišli po krátkom výcviku bojovať na východný front do poľskej Haliče. Ako prvý padol z Jamníka už 3. septembra 1914 v bitke pri Tomašove (Tomaszów Lubelski) Karol Zuzaniak. Na následky zranení skonal 23. novembra 1914 vo vojenskej nemocnici v Bohumíne Peter Paukovček. V nasledujúcom roku vojny 30. apríla 1915 padol pri Telepovci (dnes Osadné) Peter Dzuriak, 27. mája 1915 pri Bolechowe na Ukrajine Ján Zuzaniak. V roku 1916 zahynuli ďalší vojaci z Jamníka. Pri Dobrowe v Haliči padol 28. apríla 1916 Ján Gajdoš ml., na Malom vrchu pri dedine Gradiška padol Michal Devečka, 19. júna 1916 padol pri dedine Pasieki (Tomaszów Lubelski) Ján Trnka Porubiak a pri dedine Podhorce (Tomaszów Lubelski) zahynul 9. augusta 1916 Ján Sochor. Na následky zranení zomrel doma 21. decembra 1920 Ján Marendiak. Ďalší Jamníčania: Ján Dzuriak, Matej Dzuriak, Ján Frniak, Michal Gajdoš, Peter Gajdoš, Ján Hálka, Ondrej Hálka, učiteľ Alexander Hlaváč, Peter Hušták, Pavel Hušták, Ondrej Kuzma, Ján Trepáč, Adam Vyšný Surdiak, Ján Vyšný Honvíd a Ján Zuzaniak padli na neznámom mieste. Niektorých z nich po vojne úradne vyhlásili za mŕtvych.

Podľa vojenských úradných hlásení boli počas vojny nezvestní viacerí muži z Jamníka, ktorí sa však po skončení vojny vrátili z nemocníc, či zajateckých táborov. Boli to: Gustáv Čajka, Ján Jozefček, Ondrej Kochol, Ladislav Kochol, Jozef Paukovček, Gustáv Trepáč, Ondrej Trepáč, Michal Pivko, o ktorom armáda rodine úradne oznámila, že padol a Adam Trnka.

Zaujímavý bol osud Adama Vyšného Surdiaka, ktorý narukoval začiatkom 20. storočia dvakrát. Prvý krát ho povolali v marci 1908 počas hroziaceho konfliktu na Balkáne, ale zakrátko sa vrátil domov. Druhý krát narukoval počas augusta 1914 ku 67. pešiemu pluku v Prešove. Po krátkej príprave putoval aj na východný front. Posledná správa o ňom bola z 18. augusta 1914. Po skončení vojny sa domov nevrátil a neboli o ňom žiadne správy. Krajský súd v Ružomberku ho na žiadosť manželky vyhlásil za mŕtveho a za deň jeho smrti sa mal považovať 18. august 1916.

V tlačou vydanom zozname strát rakúsko-uhorskej armády z 15. marca 1915 je záznam o Adamovi Vyšnom zo 67. pešieho pluku, 7. roty, ktorý bol zranený guľkou do predkolenia a liečil sa v starej pevnosti v lazarete v Neisse (Nysa, juhozápadné Poľsko, na hraniciach s Českou republikou). Nysa bola v tom čase nemecká a liečili sa tam prevažne nemeckí vojaci. Lazarety boli v meste na viacerých miestach a o ranených sa starali rádové sestry.

Keďže zranenie nebolo vážne, pravdepodobne ho koncom roka opäť poslali ku 67. pešiemu pluku, ktorý počas ruskej tzv. Brusilovovej ofenzívy zaznamenal najväčšie straty. Je teda celkom možné, že sa počas týchto operácií dostal do zajateckého tábora a potom počas pohnutej doby občianskej vojny zmizol niekde v Rusku. Zajateckých táborov bolo v

Starosta obce Ing. D. Španko privítal pri odhalení pomníka aj hostí: Mgr. B. Trégera, PhD, primátora L. Hrádku a Mgr. J. Hrica, riaditeľa Múzea J. Kráľa v L. Mikuláši

Rusku stovky – od Ukrajiny cez Ural, až na Sibír. Zajatcov prepravovali v dobytčích vagónoch pri nízkych teplotách aj niekoľko týždňov. Preto niet divu, že mnohí z nich sa už po vojne obávali takej dlhej cesty a radšej ostali žiť v cudzej krajine, kde si založili nové rodiny.

Mnohí zajatci sa však neváhali prihlásiť do československých légií. Prešli celú Sibír, aby sa nakoniec preplavili loďou z Vladivostoku až do talianskych prístavov a odtiaľ už vlakom až do vlasti. Z Jamníka bojovali v légiách v Rusku: Ján Paukovček, Michal Španko a Michal Španko mladší.

Pomníky padlým v prvej svetovej vojne sa v Liptove stavali už pri 10. výročí ukončenia vojny – v roku 1928. Mená padlých Jamníčanov sú uvedené na pomníku padlým počas prvej a druhej svetovej vojny z horného Liptova v Liptovskom Hrádku pod Skalkou. Pomník postavili a slávnostne odhalili v roku 1944 na podnet vtedajšieho ministra obrany generála Ferdinanda Čatloša, rodáka z L. Petra.

Aj v Jamníku mal byť v roku 1943 postavený pamätník obetiam prvej svetovej vojny. Mal stáť v miestach oproti kostolu. Projekty na jeho stavbu vypracoval Michal Jozefček, murársky majster z Jamníka. Nedostatok financií a frontové udalosti však prekazili realizáciu tohto projektu.

Obyvatelia Jamníka na svojich padlých predkov nezabudli a pri príležitosti 100. výročia ukončenia prvej svetovej vojny sme mohli slávnostne pomník odhaliť. Výraznú zásluhu na tom má starosta obce Ing. Dušan Španko, ktorý celú akciu zabezpečil po technickej stránke. Tabuľu dal vyhotoviť v kamenárstve KAMEX v L. Hrádku a skalu doviezli až z Liptovských Kľačian. Slávnostná chvíľa prišla 16. novembra 2018 o 16. hodine, keď sa pred obecným úradom zišli obyvatelia obce, zástupcovia miestnych hasičov, poslanci, starosta obce Ing. D. Španko a hostia primátor Liptovského Hrádku Mgr. Branislav Tréger a riaditeľ Múzea J. Kráľa v Liptovskom Mikuláši Mgr. Jaroslav Hric. Po zaznení štátnej hymny, slávnostných príhovoroch starostu obce a primátora Liptovského Hrádku položili ku novému pamätníku veniec a uctili si padlých minútou ticha. O priebehu prvej svetovej vojny krátko rozprával PhDr. Peter Vítek.

P. V.

Posedenie pre seniorov

Tak ako sa už stalo v Jamníku zvykom, aj koncom roka 2018, v adventnom čase, sa na pozvanie vedenia obce uskutočnilo posedenie pre seniorov. Aj napriek tomu, že v povolebnom návale sa termín menil, predsa sa akcia uskutočnila. Našich seniorov čakala vykúrená sála kultúrneho domu. Nová starostka Ing. A. Vlčková spolu s novými poslancami pripravili stoly s výzdobou a skromným občerstvením. Dobrú náladu zabezpečila živá kapela – „naši Vozárikovci", ako to zaznelo z viacerých úst.

Krásna a milá akcia začala príhovorom PhDr. P. Víteka, ktorý predniesol verše nášho rodáka, významného básnika, právnika a poslanca Slovenského snemu počas vojny, Bohuslava Klimu – Hájomila, ktoré prítomných pripravili na slávnostnú chvíľu. Veď pripravené miesta sa skoro úplne obsadili. Po úvode nasledovalo vystúpenie našich detí. Básničkami a pesničkami sa s nadšením prezentovali Michal Spišek, Evka Porubiaková, Ruženka Porubiaková, Andrejka Červeňová, Terezka Tomčíková a najmladší a najodvážnejší Samko Čupka.

Prítomných privítala krátkym príhovorom nová starostka obce Ing. Alena Vlčková. Potom sa už naplno rozozvučali reproduktory a nádherný hlas pani Aleny Vozárikovej zaplnil celú sálu. Naši seniori sa pohostili pripravenými chlebíčkami, koláčmi a veru si aj pripili na zdravie. Mali si čo povedať, lebo dialógy neutíšila ani hudba. V závere stretnutia si vypýtal slovo najstarší prítomný ujo Július Dzuriak, ktorého dômyselný a duchaplný prejav si s úsmevom a súhlasným pokyvkávaním vypočuli prítomní. Keď dohovoril, prítomní ho odmenili burácajúcim potleskom a kapela Vozárikovcov mu zahrala na želanie.

Seniori sa pomaly po viac ako dvoch hodinách rozpŕchli do svojich domovov a organizačnému výboru a kapele neostávalo nič iné, len sa zbaliť a zaželať si príjemný zvyšok nedeľného adventného večera. Všetci prítomní sa zhodli, že sa akcia vydarila a vysoko nastavila latku ďalším podobným akciám.

P. V.

Ku dobrej nálade posedenia prispeli aj „naši" Vozárikovci

Príchod Mikuláša do Jamníka

Mikuláš aj tento rok prišiel navštíviť našu obec a spolu s čertom a anjelom priniesli plné sánky prekvapení. Prešli celou dedinou, aby na nikoho nezabudli. Rozdali darčeky všetkým deťom, aj tým trochu nepočúvnym, so zdvihnutým prstom do budúceho roka, aby boli poslušnejší. Čert postrašil a anjeli rozdali okrem darčekov dobrú náladu a pripomenuli blížiace sa Vianoce všetkým, ktorých stretli a navštívili. **A. V.**

Anjeli, Mikuláš a čert zavítali do Jamníka aj koncom roka 2018.

Vítanie nového roka

Tradícia vítania nového roka pri zasvietenom vianočnom stromčeku nenechala chladných ani nových členov zastupiteľstva a starostku obce. Už o 22.00 hodine sa na Silvestra stretli v miestnosti zvanej nelichotivo „peklo" pod kultúrnym domom a uvarili vínko a pripravili aj niečo na zahryznutie. Nálada bola vynikajúca, aj keď všetci odišli od svojich blízkych, s ktorými doma čakali príchod nového roka. Ani nezbadali, ako rýchlo sa ručičky hodín „prehupli" na pár minút pred polnocou. Pri odpočítavaní sekúnd do polnoci sa začali schádzať pred kultúrny dom ľudia, aby sa stretli a zablahoželali si do nového roka. Po krátkom ohňostroji si prítomní pripili pripraveným vareným vínkom, vymenili si milé priania a zotrvali v hlúčikoch v krátkych rozhovoroch. Bolo cítiť tú príjemnú súdržnosť a priateľstvo prítomných, nestrojené úsmevy a priateľské stisky rúk ukázali, v čom je dedinská komunita, v tejto náročnej a neľudskej dobe, lepšia a úprimnejšia, ako mestské komunity cudzích a neznámych ľudí, ktorí súdržnosť len predstierajú.

A tak sme sa všetci po polnoci ocitli v novom roku 2019 a želali sme si, aby bol nový rok lepší ako ten predchádzajúci a aby všetkým ľuďom priniesol viac radostných a príjemných udalostí, ako tých ostatných.

P. V.

Snehová kalamita

Fašiangy 2019

Najväčšou akciou roka bývajú v Jamníku od roku 2013 fašiangy. Takto naši predkovia nazývali čas od Troch kráľov až do polnoci pred tzv. Popolcovou (Škaredou) stredou. Od uvedeného roku si pravidelne všetci zaspomíname na tradície našich predkov. Prvé fašiangy sme v obci usporiadali 9. februára 2013, druhé 22. februára 2014, tretie 7. februára 2015, štvrté 6. februára 2016, piate 18. februára 2017, 3. februára 2018 a tento rok 23. februára 2019.

Pre organizačný výbor fašiangy začínajú niekoľkými stretnutiami už počas januára a februára. Vždy je potrebné dohodnúť prípravu zabíjačkových špecialít, jahňacieho gulášu, šišiek, kultúrneho programu a sprievodu. Prípravný výbor býva vždy zložený zo zástupcov výboru Urbárskeho spoločenstva v Jamníku, Klubu žien v Jamníku a poslancov zastupiteľstva Obce Jamník.

Po všetkých prípravách príde náročný týždeň pred fašiangami. Chlapi z výboru urbárskeho spoločenstva sa spolu so ženami z klubu žien zídu dvakrát. Jeden deň pri príprave klobás a v piatok pred fašiangami pri príprave jaterníc, tlačenky a iných dobrôt. Všetko si to však vyžaduje priam vojenskú logistiku. Treba navoziť paráky, plynové bomby, teplé pulty a samozrejme zorganizovať ľudí. Za týmto úsilím celý čas stoja dvaja nadšenci Pavel Ďuriš st. a Ján Vyšný. Oni dvaja pracujú na zabíjačke od dovezenia surovín pred fašiangami, cez prípravu výrobkov, ich výdaj, až do konca, keď treba všetko vrátiť do pôvodného stavu. Nemalú zásluhu každoročne na príprave zabíjačky majú členovia výboru: V. Kováč, J. Paukovček, J. Jozefček, Ing. M. Paukovček a PhDr. P. Vítek. Nemožno zabudnúť na členky klubu žien, ktoré pomáhajú viazať jaternice, krájať mäso a upratať: A. Ďurišová, O. Šišková, O. Mancová, M. Sochorová, Z. Dzuriaková, M. Trnková, M. Gajdošová a ďalšie.

Fašiangy potom začínajú v sobotu ráno, keď sa varí kapusta s mäsom a majster jahňacieho gulášu I. Borsík začína svoje dielo. Guláš patrí každoročne ku dobrotám, ktoré sa minú ako prvé. Členky klubu žien E. Vyšná, I. Vyšná, M. Slabejová, M. Gajdošová a ďalšie pečú vynikajúce šišky. Aj tie idú „na dračku ako teplé rožky". Od obeda sa konečne ponúka aj zabíjačka – kapusta s mäsom, klobása a jaternica. Pri teplých pultoch tento rok vydávali zabíjačku J. Beňo, J. Mjartan a J. Benko. Samozrejme im asistovali majstri zabíjačky Ján Vyšný a Pavel Ďuriš st. Pri lístkoch sa potom vystriedali I. Stanová a I. Fronková. No a akéže by to boli fašiangy bez dobrého pohárika hriateho, či

Scénku o ukradnutí obecného bujaka vynikajúco zahral divadelný súbor Atak9 z Dovalova

Fašiangový gazda s dvoma bubeníkmi v uniformách rakúsko-uhorského vojaka a vojaka - červenoarmejca.

vareného vínka. Toto majú pravidelne na starosti naši šenkári P. Vyšný a V. Kováč.

Pred 11. hodinou je už veselá atmosféra. Pred kultúrnym domom sa schádzajú masky, prichádzajú kuruci z Vavrišova, kapela hudobníkov - fiškusov a dokonale zamaskované ženy z klubu žien s vozíkom, zvaným „blahobyt", do ktorého ľudia bursovníkom po dedine dávajú, či už fľašku na zahriatie, alebo slaninku, či vajíčka na praženicu. Fašiangovým richtárom bol po minulé roky Pavel Ďuriš st., no tohto roku svoje pomyselné žezlo odovzdal Michalovi Nahálkovi od Kudlov. Ten sa aj na začiatku sprievodu prihovoril prítomným a vyzval obecného sluhu P. Víteka, aby vybubnoval začiatok sprievodu.

Michal Nahálka, ako fašiangový gazda ukončil sprievod a účinkujúcim sa poďakovala aj starostka obce Ing. A. Vlčková

Veselá chasa fašiangovníkov a kurucov chodí po dedine s kapelou. Sprievod sa zastavuje pri domoch, kde ich ponúkajú tým, čo pripravili - od páleného, cez jednohubky, koláče a iné dobroty. V priebehu viac ako troch hodín prejde sprievod prakticky celou dedinou, pričom sa viac ako 30-krát zastaví pri domoch, kde domáci bursovníkov zastavia a pohostia.

Unavený sprievod končí po 14. hodine tam, kde o 11. hodine začal, pred kultúrnym domom. Kapela zahrá ešte raz pesničku Fašiangy, Turíce... a bubeník vybubnuje koniec sprievodu. Všetci sa už pravidelne tešia na záverečnú scénku. Prvé ročníky sme zvykli potrestať a odťať fašiangovému kohútovi hlavu. Ale hľadali sme už aj zlodeja vajec a tohto roku boli témou scénky voľby richtára v Jamníku a hľadanie strateného obecného bujaka. Autorom námetov scénok je každoročne PhDr. P. Vítek spolu s Libušou Števčekovou, režisérkou a vedúcou divadelného súboru Atak9 z Dovalova. Herci a herečky z tohto súboru aj tento rok vynikajúco stvárnili dedinské klebetnice, Aničku, Miška Rapaucovie a richtára. O ozvučenie celej akcie sa aj tento rok postaral Július Dzuriak.

Po skončení scénky sa fašiangový gazda Michal Nahálka poďakoval zúčastneným a prítomným a starostka obce Ing. A. Vlčeková celú oficiálnu časť ukončila krátkym príhovorom. Účinkujúci sa mohli uvoľniť, ochutnať zabíjačku. Práca organizátorov sa však ani v tejto chvíli nekončí. Treba povydávať zabíjačku a všetko upratať. Starostka obce, tak ako po minulé roky starosta Ing. Dušan Španko, sa rozlúčila s účinkujúcimi: hudobníkmi, kurucmi a divadelníkmi, vybavila ich výslužkou. Starosta celú akciu zastrešuje od jej počiatkov. Zvoláva a vedie prípravný výbor, organizuje tlač propagačných materiálov, sponzorov a ich reklamu. Preto sa môže stať, že sa niektoré veci nepodarí vždy dokončiť tak, ako by si to okolie želalo. To sa jednoducho stáva aj tým najostrieľanejším organizačným tímom.

Kým kultúrny dom žije počas sprievodu detským smiechom a zábavou, pretože organizátori zabezpečia pred najmenších obyčajne maľovanie na tvár, tak ako sa zvečerieva, všetko sa pripravuje na fašiangovú zábavu pre domácich. Na stoly v sále sa ešte presunie to, čo sa neminulo pri pultoch. A zábava sa môže začať. Ozvučenie a hudbu zabezpečuje pravidelne náš DJ Július Dzuriak, ktorý dokonale namieša hudbu a roztancuje prítomných. Tento rok bola zábava v znamení „retro párty" a ľudia sa do sýtosti zabávali. Prestávky medzi kolami neboli a tanečníci sa zastavili až po polnoci. Dedina stíchla a ponorila sa do sobotňajšej noci. Všetci boli unavení, ale zaspávali s radosťou, veď akcia sa vydarila.

V pondelok potom nasleduje upratovanie a bilancovanie, aby sme mohli opäť o rok a zase o niečo lepšie zorganizovať „Fašiangy v Jamníku 2020". **P. V.**

Dámy z Klubu žien s plným vozíkom „blahobytom" sú od začiatkov fašiangových sprievodov v Jamníku stabilnou časťou sprievodu

Jarné upratovanie

Zima bola dlhá a ako keby nemala koniec. Január bol bohatý na snehové zrážky a potom prišiel niekoľkokrát aj silný vietor. Všetky rozmary počasia zanechali v celej dedine stopy v podobe množstva posypového štrku, polámaných konárov, ale aj psích výkalov, o ktoré sme počas mrazivých rán zakopávali a počas vyšších teplôt sme do nich aj stúpali. Celá dedina zúfalo potrebovala partiu ochotných a pracovitých ľudí, aby sa po zime mohla čistá zazelenať. Ľudia sa o brigáde pri jarnom upratovaní 30. marca 2019 dozvedeli z miestneho rozhlasu a z pozvánky na úradnej tabuli. Nakoniec sa v každej časti obce našli ľudia, ktorým na poriadku záleží a priložili ruku k dielu. Počas pracovnej soboty partia Jamníčanov dala do poriadku nielen pozostatky zimy, ale aj zákutia, na ktoré sa zabúdalo dlhšie. Tak sa počas nasledujúcej krásnej slnečnej nedele ukázala dedina, náš Jamník, v plnej kráse, tak ako to všetci máme radi. Vďaka všetkým ochotným a pracovitým obyvateľom, ktorí sa bez nároku na mzdu pričinili počas poslednej marcovej soboty o skrášlenie našej obce. Organizátori akcie na čele s pani starostkou sa úprimne tešia na budúcoročné jarné upratovanie a všetci si úprimne želajú, aby sa ich pri takýchto prácach schádzalo viac.

P. V.

Obyvatelia obce sa s radosťou a nadšením zapojili do upratovania

Bandu mladíkov na „paroháči“, usmerňuje poslanec P. Pavkovček

Prašná zákruta pri Dzuriakovcoch dala chlapcom zabrať

Manželia Šiškovci, vždy ochotní pomôcť, nesklamali ani tentokrát

Pozametané kopy rýchlo mizli aj vďaka traktoru J. Jozefčeka so „šéfom smeny“ - jeho vnukom Eliášom.

Zo života ECAV

Dominanta našej obce neoromantický evanjelický kostol oslávil v roku 2016 už 110 rokov. Postavili ho v roku 1906 podľa projektov projektanta Mateja Murtina z Vavrišova. Od roku 1913 zdobí interiér oltárny obraz od J. Mitrovského a nový organ namontovali v roku 1931. Od roku 1956 zdobia vežu elektrické hodiny namiesto maľovaných. V posledných rokoch boli vykonané tieto väčšie opravy: v interiéri sa doplnil drevený obklad (1996), bola opravená vymaľovaná fasáda, zrekonštruovaná strecha (výmena strešnej krytiny, oprava poškodenej konštrukcie krovu, výmena strešných žľabov a zvodov v r. 1999), boli vymenené pôvodné okná za plastové s izolačným dvojsklom (2006), bolo inštalované ozvučenie interiéru (2007), opravený a rekonštruovaný organ (2009), uskutočnila sa sanácia oltára proti spodnej vode (2010 - 2011), boli odvodnené základy kostola, opravená poškodená fasáda a obnovený náter fasády kostola (2012 - 2013). Všetky tieto práce boli financované z milodarov cirkevníkov a sponzorských darov obecných organizácií (napr. Obec Jamník, Urbárske pozemkové spoločenstvo Jamník a iní).

M. V.

Pripomenuli sme si

V roku 2018 sme si všetci pripomenuli 100. výročie vzniku Československej republiky ako spoločného štátu Čechov a Slovákov. V Liptove bol vznik republiky sprevádzaný aprílovým štrajkom v L. Mikuláši, prvomájovou demonštráciou, kde prvýkrát zaznela požiadavka sebaurčenie a nakoniec veľkou decembrovou demonštráciou.

Koniec vojny v roku 1918 privítalo civilné obyvateľstvo a najmä bojujúci vojaci, ktorým sa podarilo vojnu prežiť. Situácia s revolučnou náladou vojakov vracajúcich sa z frontov na mnohých miestach vyústila do rabovačiek krčiem a pálenic. Toto sa udialo aj na viacerých miestach Liptova. Nemáme správy o rabovaní krčmy v Jamníku, či iných výtržnostiach. Práve v minulom roku sa v obci objavila pôvodná tabuľa z budovy (nápis v maďarčine: Liptovská župa, Jamník, obec, okres Liptovský Hrádok), kde v roku 1918 sídlil obecný úrad. Jej znehodnotenie nám prezrádza, že bola z fasády vtedajšej budovy násilím odtrhnutá. S najväčšou pravdepodobnosťou to urobil silný vojak, ktorý sa práve vrátil z frontu.

P. V.

Klub žien Jamník

Naše ženy sú „šampiónky" vo varení halušiek.

Klub žien sme založili v roku 2011 a odvtedy sa stretávame každý pondelok poobede. V roku 2012 sme sa zaregistrovali ako občianske združenie. Máme 19 členiek, z toho 5 je z Liptovského Hrádku. Spolupracujeme s obecným úradom a Urbárskym pozemkovým spoločenstvom Jamník.

Cieľom nášho združenia je podieľať sa na kultúrnom živote obce: fašiangy, deň obce a rôzne brigády, ako sadenie stromkov, čistenie cintorína a iné. Venujeme sa hlavne ručným prácam.

V roku 2013 sme sa zúčastnili viackrát na akciách Šikovný trh, kde sme vystavovali výrobky žien nášho klubu. Spolupracovali sme s MAS horný Liptov a zúčastňovali sme sa na ich akciách. V septembri 2012 sme boli na výlete v Českej Skalici, na jarmoku v Ratibořiciach a tiež na výlete v Poľsku. V rámci ovčiarskej nedele chodíme každý rok do Skanzenu v Pribyline, kde býva súťaž vo varení halušiek. Nadviazali sme spoluprácu so seniormi z Lipt. Petra a Važca, kde sme vystavovali naše výrobky. Taktiež sa zúčastňujeme výletov organizovaných seniormi z Lipt. Petra a Lipt. Hrádku.

V priebehu posledných rokov sme sa zúčastnili rôznych výletov: do Bratislavy, Trnavy, Trenčína, Košíc, Bardejova, Banskej Štiavnice, Kremnice, Starej Ľubovne, Bojníc a iné. Často chodíme na divadelné predstavenia do Košíc a Spišskej Novej Vsi, ako aj na filmy v Lipt. Mikuláši.

Aj keď sme už dôchodkyne, chceme týmito aktivitami oživiť a spestriť fádny život v našej obci nám, ale aj mladšej generácii.

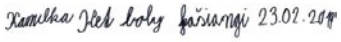
O. Š.

Klub žien z Jamníka na jednom zo svojich výletov.

SČK v Jamníku

Miestny spolok Slovenského červeného kríža v Jamníku, ako jedna z organizácií v našej obci, sa snaží aspoň malou mierou priložiť ruku k dielu pri akciách v obci a pri pomoci v sociálnej oblasti. Už niekoľko rokov je jeho milou povinnosťou si uctiť jamníckych seniorov na spoločnom posedení, ktoré pripraví spoločne s obcou. Predchádzajúca predsedníčka miestneho spolku Majka Paukovčeková začala s tradíciou návštev najstarších alebo chorých občanov, ktorí nemôžu na toto posedenie prísť a každoročne im odovzdáme malý darček od obce a od miestneho spolku.

Na posedení sa pri káve alebo čaji dozvieme niečo pekné zo života Jamníčanov a Jamníka a uvedomíme si, ako rýchlo ubehol ďalší rok. Minulý rok malo posedenie trošku iný nádych a poslanci obecného zastupiteľstva hravo zvládli úlohu hostiteľa aj „hostesiek". Veríme, že aj tento rok nám dopraje sa spolu stretnúť v dobrej nálade.

Do detstva sa vraciame, keď pomáhame Mikulášovi pri jeho ceste Jamníkom a keď deti nakreslia obrázky počas fašiangov alebo dňa obce. Na dni obce súťažami zabavíme malých aj veľkých. V roku 2016 a 2017 sme mohli vďaka pomoci z októbrovej akcie Slovenského červeného kríža a Kauflandu - Pomáhame potravinami odovzdať balíčky jedenástim rodinám a dôchodcom. V roku 2017 sme dostali veľkú brašňu, bundy, vesty a tričká s logom SČK od Územného spolku v Liptovskom Mikuláši. Minulý rok Aďka Uličná pripravila zaujímavé školenie prvej pomoci malým hasičom, na ktorom si mohli na figuríne vyskúšať umelé dýchanie a obväzovanie. Robili sme zbierku oblečenia a drogérie pre našu spoluobčianku p. Zaťkovú. Urobili sme brigády, na ktorých sme vyhrabali pahôrok, okolie kultúrneho domu a časť cintorína. Tento rok sme pomohli s upratovaním kultúrneho domu a jeho okolia pred a po fašiangoch.

Tieto dámy sa umiestnili v silovej súťaži v ženskej kategórii.

Kurz prvej pomoci viedla zdravotná sestra Andrea Uličná

Slovenský červený kríž v roku 2019 oslávi 100 rokov. Miestny spolok SČK v Jamníku je omnoho mladší a s podporou bude mať aj naďalej svoje miesto v živote obce. Na záver veľmi ďakujem za pomoc Peti Šingliarovej, Zdenke Ostružkovej, Alenke Laučíkovej, Elenke Vítkovej, Veronike Jakubčiakovej, Ivetke Stanovej, Mikulášovi, anjelom, čertovi a všetkým ostatným, ktorí pomohli materiálne, radou, nápadom, brigádovali s nami alebo nás podporili milým slovom.

Z. S.

Majstri gulášu ukázali, že majú silné ruky.

Zo života Urbárskeho pozemkového spoločenstva v Jamníku

Urbárske pozemkové spoločenstvo zabezpečuje od začiatku 90. rokov 20. storočia, po vydaní majetku v reštitúcii, správu spoločného majetku podielnikov. Orientuje sa najmä na lesopestevnú činnosť, ale aj ťažobnú činnosť, ochranu lesa a lesných pozemkov a najmä na zachovanie spoločenskej, biologickej a produkčnej funkcie lesa.

Spoločenstvo hospodári na celkovej výmere 368,7 ha, z toho 29,2 ha tvoria lesné pozemky a 339,4 ha poľnohospodárske a iné pozemky v katastrálnych územiach Jamník, Vavrišovo a Jakubovany. Od roku 1996 má spoločenstvo právnu subjektivitu. Výbor spoločenstva má 5 členov a dozorná rada 3 členov. Najvyšším orgánom spoločenstva je valné zhromaždenie, ktoré sa schádza každý rok vo vopred oznámenom termíne v priestoroch kultúrneho domu v Jamníku.

Rok 2018 bol pre vedenie spoločenstva v znamení dokončenia likvidácie kalamity kôrovca a viacerých veterných kalamít, ktoré natrvalo poznačili lesný fond v našej správe a do budúcnosti vylúčili akúkoľvek plánovanú ťažbu drevnej hmoty. Aktivita spoločenstva sa preto v nasledujúcom období bude sústreďovať na obnovu lesných porastov vysádzaním mladých sadeníc a ich ďalším ošetrovaním.

Výbor sa na viacerých brigádach pričinil aj o zveľadenie urbárskej chaty, ktorú sme postavili v rokoch 2002 – 2003. Zateplil sa priestor v podkroví. Po montáži plastových oblokov a mreží na obloky boli zateplené a omietnuté aj obvodové múry chaty. Znížila sa tak energetická náročnosť celého objektu. Na jar sa brigádnicky podarilo odvodniť celú chatu po obvode, aby nedochádzalo k deštrukcii základov vplyvom neodvedenej dažďovej vody.

Najväčšou udalosťou bolo odsúhlasenie nájmu pozemkov pred vstupom do obce v lokalite „Malý Laz“ firme Regionálny rozvoj Liptova, ktorá zabezpečuje prípravu tejto lokality nazvanej „Jamnická vyhliadka“ na individuálnu bytovú výstavbu. V prvej etape pôjde približne o 50 rodinných domov po vybudovaní inžinierskych sietí. Urbárske pozemkové spoločenstvo tým získa prostriedky pre podielnikov a najmä pre ďalšiu lesopetevnú činnosť.

P. V.

Dobrovoľný hasičský zbor v Jamníku

Hasiči majú v našej obci dlhoročnú tradíciu, veď Dobrovoľný hasičský zbor v Jamníku sa utvoril už v roku 1925 a funguje nepretržite s väčšími, či menšími problémami dodnes. Predsedom je Pavol Pavkovček, veliteľom je Pavel Vyšný, tajomníkom Jakub Borsík, pokladníčkou je Ľubica Vyšná, vedúcim mladých hasičov je Vladimír Kováč a strojníkom je Viliam Vyšný. Najstarším členom je Ivan Debnár najst., ktorý v minulosti vykonával funkciu predsedu. Medzi starších členov patrí aj bývalý dlhoročný veliteľ zboru Stanislav Vlček, či ďalší členovia: Vincent Manca, Ľubomír Dzuriak, Dušan Španko a iní.

Družstvo mladých hasičov z Jamníka na súťaž v Liptovskom Mikuláši - Podbrezinách

Družstvo mladých hasičov z Jamníka na súťaži v Bobrovci

Tréning hasičov dorastencov

Od roku 2018 po viac ako 30-tich rokoch sa v Jamníku zorganizovalo družstvo mladých hasičov - „Plameniakov“ pod vedením Vladimíra Kováča a Pavla Vyšného. Ešte v tom istom roku sa družstvo zúčastnilo v Žiari súťaže Plameň, kde sa umiestnilo spomedzi desiatich družstiev na peknom 8. mieste.

Dňa 22. septembra 2018 sa mladí hasiči zúčastnili aj branných pretekov v Prosieku, kde sa naše družstvo umiestnilo na 11. mieste spomedzi 16 družstiev.

Na záver roka 2018 sa 9. decembra v Liptovskom Mikuláši – Podbrezinách, v telocvični základnej školy zúčastnili turnaja mladých hasičov „Plameniakov“. Jamník reprezentovali dve družstvá. Družstvo dievčat tvorili: Eva Porubiaková, Ružena Porubiaková, Timea Šingliarová a Tamara Vítková. Družstvo chlapcov tvorili: Martin Pavkovček, Patrik Pavkovček, Jakub Porubiak a Matúš Španko. Dievčatá skončili na 2. mieste zo 6 družstiev a chlapci na 10. mieste z 15 družstiev.

V tomto roku sa 16. februára 2019 v telocvični Základnej školy v Bobrovci zúčastnili mladí hasiči súťaže Netradičná štafeta. Účasť bola skvelá, prišlo 16 družstiev, z toho 4 dievčenské a 12 chlapčenských. Jamník zastupovali dve družstvá. Prvé družstvo v zložení: Eva Porubiaková, Ružena Porubiaková, Jakub Porubiak a Samo Čupka sa umiestnilo 8. mieste a druhé družstvo v zložení: Timea Šingliarová, Tamara Vítková, Matúš Španko a Patrik Pavkovček sa umiestnilo na 7. mieste.

P. V.

Výročná členská schôdza DHZ Jamník.

Zo života Obecného športového klubu

Futbalový oddiel

Mužstvo dospelých bolo v tejto sezóne po tretej kontumácii pre nedostatok hráčov vylúčené zo súťaže 7. ligy a 6 kôl pred koncom je automaticky prvým vypadávajúcim do 8. ligy. V tejto sezóne zasiahlo postupne do hry 32 hráčov, ale napriek tomu bol každý týždeň problém nastúpiť v dostatočnom množstve na zápas. Veľa chlapcov odchádza za prácou mimo regiónu alebo do zahraničia, ďalší chodia do roboty aj počas víkendov, alebo majú iné aktivity. K tomu sa navyše pridali maródky a aj zranenia. Každý zápas sme hrali v inej zostave a tomu potom zodpovedali aj výsledky.

dú sezónu sme mali problém s nedostatkom hráčov a nakoľko sme nemali vlastný dorast, museli sme mužstvo dopĺňať hráčmi z okolia, kde ich už je tiež nedostatok. Rovnako nám chýbajú aj sponzori, ktorí by pomohli s dotiahnutím kvalitnejších hráčov. Preto sa teraz treba sústrediť najmä na prácu s mládežou a pokúsiť sa vychovať nejakých futbalistov. Ak chceme ďalej pokračovať, potrebujeme, aby sa zapojilo do činnosti FO viacej ľudí, ktorí by boli ochotní pomôcť akoukoľvek formou, či už pri práci s dospelými, mládežou alebo aj údržbe areálu.

Podmienky, ktoré máme u nás na futbal nám môžu niektoré obce závidieť. V minulom roku bolo na ihrisku vybudované zavlažovanie hracej plochy, zrekonštruované šatne, sociálne zariadenia a ich vykurovanie. Za dva roky si pripomenieme 100 rokov založenia futbalu v obci.

Mužstvo mužov v sezóne 2018/2019

Výsledky boli aj odzrkadlením záujmu ľudí o futbal v obci. Futbal dospelých v posledných rokoch už neprinášal hráčom ani fanúšikom takú radosť ako v minulosti. Postupne ako sme sa prepadávali na nižšie priečky v tabuľkách, tak sa aj funkcionári vytrácali z klubu. Namiesto nich neprišli žiadny noví, nikto nemal čas ani záujem pomôcť robiť futbal s mužmi ani so žiakmi. Chýbalo tu zázemie a rovnako k tomu pristupovali aj hráči, ktorých bolo ťažko pritiahnuť a potom udržať. Každý

Po dvoch rokoch bez mládežníckeho futbalu v Jamníku, sme v roku 2014 znovu prihlásili do súťaže mužstvo žiakov. Potešujúce je, že ho na rozdiel od minulosti tvoria skoro všetko chlapci z našej obce. Mužstvo trénujú Ján Beňo a Peter Pavkovček a na tréningoch sa pravidelne schádza okolo 15 hráčov. Chlapci hrajú súťaž v malom futbale v kategórii U15, kde sa momentálne nachádzajú na 6. mieste v tabuľke 4. ligy.

Mužstvo žiakov v ročníku 2018/2019

Stolnotenisový oddiel

Stolný tenis má v obci tiež dlhú tradíciu. V súčasnosti máme v oddiele zaregistrovaných 18 hráčov v troch mužstvách, ktorí hrajú v súťažiach 5. 6. a 7. ligy. Náš najlepší hráč, Pavel Beňo, sa umiestnil v minulom roku v rebríčku z 260 hráčov okresov L. Mikuláš a Ružomberok na prvom mieste. Rovnako vynikajúci výsledok dosiahol aj na Majstrovstvách okresu, kde sa stal v súťaži jednotlivcov Majstrom okresu pre rok 2018.

Stolnotenisový turnaj žiakov

V auguste minulého roku nám okresný stolnotenisový zväz oznámil, že nám už nepovolí v ďalšej sezóne hrávať domáce zápasy v našom kultúrnom dome kvôli nedostatočnému priestoru. Preto sme museli riešiť so starostom a obecným zastupiteľstvom otázku hracej miestnosti. Obec nám vyšla v ústrety a v spolupráci s našim občanom Ing. Mariánom Lazárom nám pomohla s rekonštrukciou telocvične a vybudovaním kúrenia na štadióne športového klubu, kde sme znovu začali hrávať svoje domáce zápasy.

Vynovené priestory pritiahli v zimných mesiacoch aj našu mládež, ktorá sa raz do týždňa stretávala na tréningoch a v decembri si zmerali sily na spoločnom turnaji. **P. P.**

Brigáda stolných tenistov pri kladení podlahy v telocvični OŠK

Aerobic

Telocvičňu začali využívať v zimných mesiacoch aj naše ženy, ktoré sa pod vedením cvičiteliek Aďky a Kristínky Miartanovej stretávajú na tréningoch dvakrát za týždeň v utorok a štvrtok o 18.30 h.

OŠK každoročne organizuje aj Ples športovcov

Na štadióne pribudlo v minulom roku aj nové workoutové ihrisko, ktoré zakúpil pre obec Vladimír Trnka ml.

Cvičenky aerobiku v zrekonštruovaných priestoroch

O pôvode obce Jamník a jej obecného znaku

V zbierke pečatidiel Slovenského národného archívu sa nachádza starobylé pečatidlo Jamníka, ktoré naši predkovia používali viac ako 200 rokov. Sú na ňom zobrazené postavy svätcov Damiána a Kozmu, ktorí sa považujú za patrónov lekárov a liečiteľov. Táto liečiteľská tradícia bola ešte začiatkom 19. storočia taká silná, že si obec dala vyhotoviť nové pečatidlo s jedným svätcom – liečiteľom, aj keď pôvodné pohnútky vzniku znaku sa už v tom čase zachovali len vo forme povesti. Počul som ju ako malý chlapec od niektorého zo starých rodičov a teraz Vám ju prerozprávam.

Pečatidlo Jamníka z roku 1675, vyrobené podľa staršieho pečatidla

Panoráma hrádkov pri Podturni podľa nákresu B. Majlátha Štátny archív v Žiline so sídlom v Bytči

Bolo to veľmi dávno. Na väčšine územia Liptova sa rozprestierali husté lesy, aj na miestach, kde sa dnes v doline potoka Jamníček nachádza obec Jamník. Na začiatku celej dolinky stál na vyvýšenine drevený hrádok Velínok s dvoma predsunutými vežami - Vartou a Baštou. Tamojší hradný pán *Verat* mal krásnu dcéru *Milenu*, o ktorú sa vážne zaujímal hradný pán *Havran* z dolnej časti Liptova. Dievča však milovalo iného. Bol ním chudobný, ale statočný mládenec *Zemin*. Žil v hlbokých lesoch na mieste zvanom Kedelovečnô. Bol jamníkom. Živil sa aj s otcom tavením vydolovanej železnej rudy v jamách. Takto pripravenú surovinu potom predávali okolitým hradným pánom na výrobu náradia, ale aj zbraní.

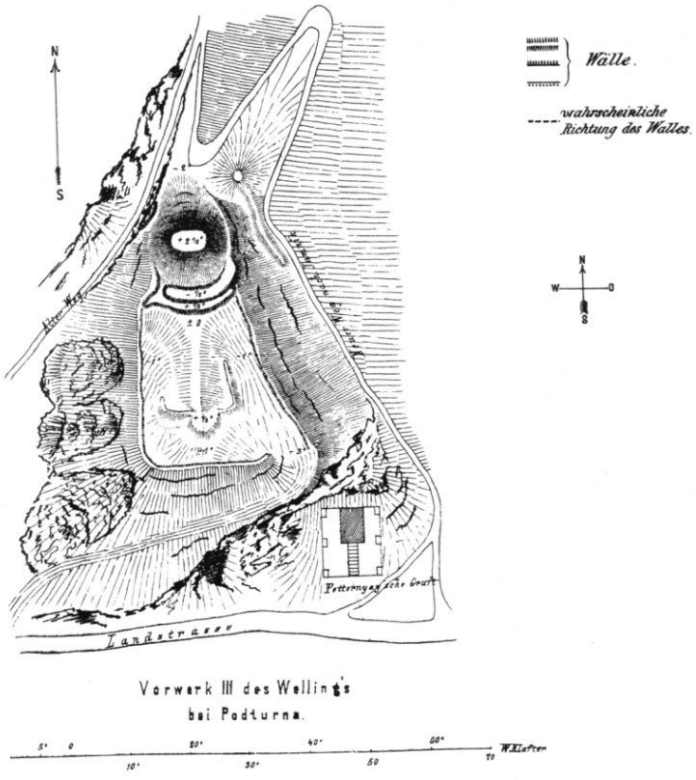
Aj keď sa lesy v okolí považovali za bezpečné, obyvatelia Velínka sa do nich príliš hlboko nepúšťali. Hranicou, ktorú nikdy neprekračovali, bola malá usadlosť na jamnickej Hôre, kde žili dvaja bratia *Božej* a *Horislav*. Boli to podivní starčekovia. Všetci ľudia rozprávali, že tam žili hádam od nepamäti. Nikto nevedel, odkiaľ pochádzali a akí boli starí. Na jar a v lete sa dňom aj nocou túlali po lesoch. Zbierali byliny a rôzne kamene. Živili sa len tým, čo našli v lese, alebo čo dostali od ľudí. Chodili totižto po celom kraji a bylinami alebo dobrou radou liečili chudobných aj bohatých. Zmenili veľa ľudských osudov a zachránili množstvo životov. Boli to čudáci a do ich príbytku na Hôre sa odvážil len málokto. Veľa toho nenahovorili a ich domček bol zvnútra aj zvonka ovešaný sušenými bylinami. V útrobách chatrče sa vždy kúrilo a v medenom kotlíku sa len málokedy varilo niečo „pod zub".

Častým hosťom obidvoch starých podivínov bola krásna Milena. Hrávala sa u nich od malička a starčekovia mali pre túto krehkú nežnú bytosť istú slabosť. Možno aj preto ju naučili umeniu liečiť a zachraňovať ľudské životy. Milena bola od malička sirotou, matku jej zabila svorka vlkov, keď počas jednej krutej zimy zablúdila v okolitých hustých lesoch. Hradný pán *Verat* miloval svoju manželku až za hrob a už nikdy nespojil svoj život s inou ženou. Všetku svoju lásku upriamil na jedinú dcéru a trochu žiarlil na priazeň dvoch starčekov *Božeja* a *Horislava*. Jeho láskavú a milujúcu myseľ však opantal temný *Havran*, bohatý hradný pán, ktorý neustále naliehal a žiadal o ruku krásnej Mileny. Sľuboval, že bude vzorným manželom aj hradným pánom na Velínku. Keďže dievča neustále odmietalo, mocný Havran bol čoraz netrpezlivejší a nervóznejší. Nikto však netušil, čoho je mocný pán Havran schopný, keď sa mu krásna Milena odmietala oddať. O to viac bol rozzúrený, keď mu jeho zvedovia doniesli novinu o utajovanej láske Zemina ku krásnej Milene.

Bolo krásne letné popoludnie a nikto netušil, že od Havranovho hradu idú na koňoch ozbrojení jazdci a na ich čele na svojom koni cvála rozzúrený samotný Havran. Divoký dupot koní sa niesol pokojným krajom a až zvírený prach na ceste pri Váhu prebral z popoludňajšej letargie stráže na Veratovom hrade. Tí ešte viac zbystrili svoju pozornosť, keď ohňovým signálom ohlásili nebezpečenstvo stráže na Varte a Bašte. Veliteľ hradnej posádky sa poponáhľal oznámiť to samotnému *Veratovi*, netušiac aké vojsko sa to valí údolím Váhu.

Čoskoro sa hrozivý dupot upachtených koní zastavil pred bránami Velínka. Keď zmätený *Verat* zistil, že pred jeho bránami stojí Havranove vojsko, prikázal vojakom otvoriť brány. Chcel privítať svojho priateľa Havrana, ale ten ho odstrčil a zaujímala ho len Milena. Bol veľmi rozzúrený, keď zistil, že je opäť u tých čarodejníkov, ako zvykol *Božeja* a *Horislava* bežne nazývať. Okamžite vydal svojim vojakom rozkaz vydať sa do hustých lesov a prikázal im uniesť úbohú Milenu z moci zlých čarodejov, ktorí vraj opantali jej myseľ.

Jazdci vošli s rešpektom úzkou cestou do hustého lesa. Aj keď večer bol ešte ďaleko, nad hlavami lesom cválajúcich vojakov bolo šero. Počuť bolo len šum stromov, kde - tu zaškriekanie vtákov a tlmený dupot konských kopýt. Nikto nevedel, kde sa ich cesta skončí. Zakrátko zvedovia zbadali v diaľke dym.

Pôdorys opevnenia Velínka podľa J. Neudecka

Rekonštrukcia stredovekého hrádku na Havránku pri L. Mare

Svätci Damián a Kosma

To v Kedelovečnom jamníci tavili rudu, tak ako každý deň. Vojaci si mysleli, že našli chatrč liečiteľov a prekvapia ich. No mýlili sa. Netušili, že sú vlastne na opačnej strane lesa a objekt ich prenasledovania – Milena, práve prišla za svojou tajnou láskou – Zeminom.

Zákerný Havran sa zorientoval hneď, ako sa s bojovníkmi objavili na čistine s chatrčami jamníkov. Okamžite vydal rozkaz zapáliť drevené domčeky, vyhnať rodiny jamníkov do lesa a chytiť a zviazať Zemina. Ten však seba aj svoju Milenu bránil hrdinsky ako lev. Bol obratný a unikal mečom aj strelám Havranových ozbrojencov. Keď už bola osada v plameňoch a takmer vyľudnená, obkľúčili Havranovi muži Zemina aj s Milenou a jeden z nich mládenca odzadu pichol ostrým mečom. *Zemin* padol krvou zaliaty. Zúfalú Milenu si Havran prehodil cez koňa a vydal rozkaz na okamžitý návrat na svoj hrad, pretože sa začalo zvečerievať.

Havranova družina veľmi rýchlo našla cestu z lesa a v rýchlom cvale preletela popri Velínku. Zmobilizované Veratove stráže z diaľky videli dym od Kedelovečného a zistili, že ozbrojenci so sebou odvážajú aj najcennejšiu korisť v osobe dcéry svojho pána. Keď mu oznámili čo videli, zahorel *Verat* spravodlivým hnevom. Až teraz zistil, čoho je zákerný Havran schopný. Okamžite vydal svojim ozbrojencom rozkaz na trestnú výpravu. Sám vysadol na bieleho tátoša a viedol svojich oddaných do nerovného boja. Veď každý v okolí vedel, že Havranov hrad je dobre opevnený a dobre strážený. Jeho po zuby ozbrojení vojaci naháňali strach v celom okolí.

Keď došli odhodlaní bojovníci na čele s Veratom ku Havranovmu hradu, bola už noc. Ich veliteľ ešte počas cesty snoval plán, ako dobiť Havranove orlie sídlo. Medzi svojimi spolubojovníkmi mal viacerých, ktorí niekedy bojovali po boku krvilačného a ľstivého pána a veľmi dobre poznali slabiny Havranovho sídla. Jednou z tajných chodieb vnikli do hradu. Boli by veľmi jednoducho prenikli až ku komnatám samotného hradného pána na vrchole hradného vrchu, ale zastavili ich jeho oddaní ozbrojenci. No po krátkom boji ich premohli. Keď otvorili dvere, čakal na nich Havran, držiaci pred sebou zoslabnutú Milenu ako živý štít. Šikovní Veratovi lučišníci mu nedali žiadnu možnosť a trafili podliaka presne do krku. Zákerný Havran, padajúci na zem, ťažko poranil svojim mečom krásnu Milenu. Veratova družina nemeškala. Naložila zranené dievča a ešte nocou uháňala s nádejou o jej záchranu za liečiteľmi *Božejom* a *Horislavom*.

Bol už biely deň a slnko vysoko, keď unavená Veratova družina dorazila na Hôru, ku chyži liečiteľov. Obidvaja starci boli zaneprázdnení starostlivosťou o mladého muža, ktorý nehybne ležal na lôžku vo vnútri. Bol to zranený Zemin, ktorého telo našiel bezvládne ležať pri zhorenisku jeho otec, keď sa odvážil po útoku Havranových mužoch vrátiť sa z lesa. Podarilo sa mu zraneného syna dostať k liečiteľom a dúfal, že ho zachránia. S rovnakou nádejou sa tu stretol s pánom *Veratom*, ktorý práve priviezol nehybné telo svojej milovanej dcéry. Starčekovia sa dali ihneď do práce. Vyčistili Milene zakrvácanú ranu svojimi zázračnými medicínami a zabalili zasiahnuté miesto listami liečivých bylín. Upokojili otcov zranených milencov a vyjadrili nádej nad záchranou mladých životov.

Nakoniec bolo ich úsilie korunované úspechom a zaiste pomohla aj vzájomná láska dvoch mladých ľudí. Počas niekoľkých týždňov sa Milena a Zemin dostali z najhoršieho. Bolo jasné, že ich už nič nerozdelí.

Vďačný pán Verat chcel múdrych starcov odmeniť zlatom za ich úsilie, ale oni nič nechceli. Prihovárali sa za lásku dvoch mladých ľudí a presvedčili hradného pána, aby ich láske nebránil. Jeho vďačnosť a radosť nemala hraníc. Dal Zeminovi ruku svojej jedinej dcéry a prijal ho za svojho nástupcu. Statočným a usilovným jamníkom dal postaviť nové príbytky bližšie pri miestnom potoku.

Zemin a Milena žili ešte dlho. Mali veľa detí, ktoré neskôr opustili Velínok a postavili si príbytky v osade jamníkov. Takto vznikla dedina, ktorá sa dodnes volá Jamník.

Starčekov – liečiteľov si ctili ľudia aj mnoho rokov po ich smrti. Neskorší zemepáni novej dediny, nazvanej Podtureň, dali na mieste ich posledného odpočinku postaviť kaplnku. Zasvätili ju kultu liečiteľov svätých Damiánovi a Kozmovi. A ako sa títo svätci dostali do obecnej pečate ? Richtár Jamníka, ctihodný Záviš, ktorý od detského veku počúval túto povesť o dvoch divotvorných mužoch, dal šikovnému kováčovi ich podoby vyryť do obecnej pečate Jamníka, aby ani ďalšie generácie nezabudli na ich činy, ktoré sa natrvalo zapísali do dejín tohto nádherného kraja. **P. V.**

Jamníčan, obecné noviny, 1/2019, vydáva Obec Jamník, ISSN 2644-4887, Redakčná rada: PhDr. Peter Vítek, Ing. Alena Vlčková, Zuzana Spišeková, Peter Pavkovček, Ing. Milan Haluška, Július Dzuriak, Pavol Pavkovček.